T076 BL VI (37) 1440 Tát Bà Đa Tỳ Ni Tỳ Bà Sa Q1

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1440

TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA QUYEÅN 1

1. Phaät ñaø: Ñôøi Taàn dòch laø Giaùc, nghóa laø hieåu roõ taát caû phaùp töôùng. Laïi nöõa, taát caû chuùng sanh nguû meâ trong ba coõi, ñaïo nhaõn cuûa Phaät ñaõ môû, töï giaùc giaùc tha neân goïi laø Giaùc. Phaät ñoái vôùi taát caû phaùp coù theå bieát taát caû vaø thuyeát giaûng taát caû. Hoûi: Phaät thuyeát giaûng taát caû laø nhö theá naøo? ÖÙng theo thôøi vaø chuùng hoäi thích hôïp maø tuøy nghi thuyeát giaûng hay laø öùng theo boä chuùng maø thuyeát giaûng? Ñaùp: Phaät öùng theo thôøi vaø tuøy theo chuùng sanh maø thuyeát giaûng taát caû phaùp. Sau naøy caùc ñeä töû keát taäp phaùp taïng môùi phaân loaïi ra, nhö khi Phaät cheá giôùi cho caùc ñeä töû laø troïng hay khinh hoaëc laø Höõu taøn hay laø Voâ taøn thì phaân loaïi thaønh Luaät taïng; khi Phaät noùi veà nhaân quaû töông sanh vôùi Kieát söû cho ñeán caùc nghieäp töôùng thì phaân loaïi thaønh Luaän taïng; khi Phaät tuøy thôøi thuyeát phaùp cho chö thieân vaø loaøi ngöôøi, do ngöôøi giaùo hoùa taäp hôïp laïi thì goïi laø Taêng nhaát; khi Phaät thuyeát giaûng nghóa saâu xa cho caùc chuùng sanh lôïi caên, do ngöôøi coù hoïc vaàn taäp hôïp laïi thì goïi laø Trung A-haøm; khi Phaät thuyeát giaûng caùc phaùp thieàn, do ngöôøi tu taäp thieàn taäp hôïp laïi thì goïi laø Taïp A-haøm; Phaät thuyeát phaùp phaù ngoaïi ñaïo thì goïi laø Tröôøng A-haøm. Hoûi: Neáu Phaät thuyeát giaûng taát caû phaùp thì sao trong kinh noùi raèng: Khi Phaät ngoài döôùi moät goác caây, caàm moät naém laù trong tay roài hoûi caùc ñeä töû: “Laù caây trong tay ta nhieàu hay laù treân caây nhieàu?”, caùc ñeä töû ñaùp laø laù treân caây nhieàu, Phaät noùi: “Cuõng vaäy, phaùp maø ta ñaõ bieát

nhieàu nhö laù treân caây, coøn phaùp maø ta ñaõ thuyeát giaûng nhö naém laù trong tay”. Trong kinh ñaõ noùi nhö vaäy taïi sao laïi noùi laø Phaät thuyeát giaûng taát caû phaùp? Ñaùp: Chöõ taát caû phaân bieät coù hai: Taát caû theo Bieät töôùng vaø taát caû theo Toång töôùng, trong ñaây noùi taát caû laø taát caû theo Bieät töôùng. Coù thuyeát cho raèng Phaät coù theå thuyeát giaûng taát caû nhöng chuùng sanh khoâng theå laõnh thoï taát caû, neân Phaät môùi khoâng theå thuyeát giaûng taát caû. Laïi coù thuyeát cho raèng ñaùng leõ noùi laø bieát taát caû vaø chæ thuyeát giaûng nhöõng ñieàu ñaõ bieát, khoâng ñöôïc noùi laø thuyeát giaûng taát caû. Hoûi: Neáu Phaät bieát vaø thuyeát giaûng ñöôïc thì Thanh vaên vaø Phaät Bích chi cuõng bieát vaø thuyeát giaûng ñöôïc, vì sao khoâng goïi laø Phaät? Ñaùp: Khoâng goïi nhö theá vì Phaät bieát vaø thuyeát giaûng ñeàu cuøng taän; coøn Thanh vaên, Phaät Bích chi tuy cuõng bieát vaø thuyeát giaûng nhöng ñoái vôùi caùc phaùp coù choã chöa cuøng taän. Laïi nöõa Phaät thaáu hieåu taát caû phaùp neân ñöôïc goïi laø Phaät, coøn haøng Nhò thöøa thì khoâng theå. Laïi nöõa Phaät ñöôïc voâ bieân phaùp vaø coù theå thuyeát giaûng voâ bieân phaùp, coøn haøng Nhò thöøa thì khoâng theå. Laïi nöõa coù coïng vaø baát coïng, phaùp maø Thanh vaên vaø Phaät Bích chi chöùng ñaéc, Phaät cuõng

ñoàng chöùng ñaéc (coïng); nhöng phaùp maø Phaät chöùng ñaéc thì haøng Nhò thöøa khoâng ñoàng chöùng ñaéc (baát coïng). Phaùp maø baäc Tieåu thöøa chöùng ñaéc, haøng Tam thöøa cuõng ñoàng chöùng ñaéc (coïng); phaùp maø haøng Trung thöøa chöùng ñaéc, haøng Nhò thöøa cuõng ñoàng chöùng ñaéc (coïng); nhöng phaùp maø Phaät chöùng ñaéc thì haøng Nhò thöøa khoâng theå bieát, chæ coù Phaät töï chöùng bieát. Ví nhö hoäp lôùn thì ñöïng ñöôïc duø lôùn, cuõng vaäy phaùp töôùng voâ bieân neân Phaät duøng trí hueä voâ bieân ñeå chöùng bieát phaùp voâ bieân; coøn trí hueä cuûa haøng Nhò thöøa laø höõu bieân neân khoâng theå bieát heát phaùp töôùng voâ bieân. Laïi nöõa coù caên, coù nghóa; caên laø tueä caên, töùc laø phaùp maø tueä duyeân theo; caên vaø nghóa nôi Phaät ñeàu ñaày ñuû neân phaùp maø tueä duyeân theo thaåy ñeàu cuøng taän; caên vaø nghóa nôi haøng Nhò thöøa ñeàu khoâng ñaày ñuû. Laïi nöõa Phaät ñöôïc goïi laø Nhö thaät trí, töùc laø trí hieåu bieát nhö thaät taát caû phaùp töôùng; haøng Nhò thöøa tuy hieåu bieát nhöng khoâng cuøng taän, chöa troïn veïn neân khoâng ñöôïc goïi laø Nhö thaät trí. Do taát caû nhöõng nghóa treân neân haøng Nhò thöøa khoâng ñöôïc goïi laø Phaät. 2. Baø khö baø: Khoâng theå chuyeån aâm, chæ coù theå duøng nghóa giaûi thích goïi laø Theá toân, vì Phaät coù theå bieát heát caùc phaùp ñoái trò. Laïi nöõa, do theá phaùp ngoân ngöõ baát ñoàng neân ngöôøi ñôøi töï khoâng hieåu nhau, nhöng Phaät coù theå hieåu taát caû neân goïi laø Theá toân. Laïi nöõa, phaøm phu töï cho mình ñaéc phaùp, hoaëc öa thích tòch tónh, hoaëc thích thieàn ñònh, hoaëc vì

nhaân duyeân khaùc neân bí maät khoâng noùi ra; nhöng phaùp maø Phaät ñaõ chöùng ñaéc laø do löïc töø bi neân öa thích vì ngöôøi khaùc giaûng noùi. Laïi nöõa do ñaõ phaù tröø ba ñoäc neân goïi laø Theá toân . Hoûi: Haøng Nhò thöøa cuõng phaù tröø ñöôïc ba ñoäc, sao khoâng goïi laø Theá toân? Ñaùp: Haøng Nhò thöøa khoâng ñöôïc goïi nhö theá laø vì coøn thoái chuyeån, Phaät thì khoâng thoái chuyeån. Thoái chuyeån coù ba: Quaû thoái chuyeån, khoâng phaûi quaû thoái chuyeån vaø sôû duïng thoái chuyeån. Quaû thoái chuyeån laø ba quaû treân cuûa Tieåu thöøa coù thoái chuyeån coøn quaû döôùi thì khoâng thoái chuyeån; Trung thöøa coù hai haïng: Neáu do traêm kieáp tu haønh chöùng quaû Phaät Bích chi thì khoâng thoái chuyeån, neáu töø ba quaû treân cuûa Tieåu thöøa chöùng quaû Phaät Bích chi thì coù thoái chuyeån; Phaät quaû khoâng thoái chuyeån. Khoâng phaûi quaû thoái chuyeån laø ngöôøi höôùng ñeán quaû Tam thöøa chöa ñöôïc maø thoái chuyeån, hoaëc Tyø-kheo tu haønh ba nghieäp bieáng nhaùc khoâng tinh taán neân taát caû phaùp ñaõ tu taäp coù thoái chuyeån. Sôû duïng thoái chuyeån laø taát caû phaùp ñaõ chöùng ñaéc, duïng khoâng hieän tieàn. Nhö möôøi löïc cuûa Phaät, möôøi trí cuûa Tieåu thöøa neáu duøng moät phaùp naøo thì caùc phaùp khaùc khoâng hieån duïng; nhö ñoïc tuïng möôøi vaïn lôøi kinh, khi khoâng ñoïc tuïng thì khoâng hieån duïng. Tieåu thöøa vaø Trung thöøa coù khoâng phaûi quaû thoái chuyeån nhöng Phaät thì khoâng, vì trong taát caû caùc haønh Phaät thaûy ñeàu tinh taán. Nhò thöøa coù sôû duïng thoái chuyeån nhöng Phaät thì khoâng nhaát ñònh, coù thuyeát cho raèng trong möôøi löïc, khi Phaät duøng moät löïc thì khoâng duøng chín löïc kia neân goïi laø coù sôû duïng thoái chuyeån; coù thuyeát cho raèng nhö tuïng hai möôi vaïn lôøi kinh, ngöôøi phaøm

vì söùc keùm neân moät, hai ngaøy môùi tuïng xong, nhöng Phaät thì coù theå töùc thôøi tuïng xong; möôøi löïc cuõng vaäy, muoán duøng thì lieàn duøng khoâng coù chöôùng ngaïi neân Phaät khoâng coù sôû duïng thoái chuyeån. Laïi nöõa nhö khi maëc Neâ-hoaøn-taêng, Phaät khoâng chæ laø maëc nhö ngöôøi ñôøi maëc, Phaät maëc vì lôïi ích cho chuùng sanh; taát caû phaùp ñaõ duøng neáu lôïi ích cho chuùng sanh thì lieàn duøng, khoâng lôïi ích cho chuùng sanh thì khoâng duøng, neân ñoái vôùi sôû duïng thoái chuyeån Phaät khoâng nhaát ñònh vì yù Phaät khoâng theå nghó baøn. Hoûi: Vì sao ba quaû treân cuûa Tieåu thöùa coù quaû thoái chuyeån coøn quaû döôùi laïi khoâng coù? Ñaùp: Ba quaû treân do ñaõ töøng ñöôïc neân coù quaû thoái chuyeån, coøn quaû döôùi chöa töøng ñöôïc neân khoâng coù aûu thoái chuyeån. Nhö ngöôøi ñoùi maø ñöôïc thöùc aên ngon thì laâu vaãn khoâng queân, nghóa naøy cuõng nhö vaäy. Coù thuyeát cho raèng giai vò Kieán ñeá ñaïo khoâng coù thoái chuyeån; giai vò Tö duy ñaïo thì coù thoái chuyeån vì coù töôûng tònh vaø baát tònh ñeå ñoaïn tröø kieát

söû neân ôû giai vò Tö duy ñaïo coù böùc baùch; giai vò Kieán ñeá ñaïo do thaáy ñöôïc lyù neân khoâng coù böùc baùch, khi tö duy phaùt sanh duø coù böùc baùch vaãn khoâng laøm cho thoái chuyeån. Coù thuyeát cho raèng ôû giai vò Kieán ñeá trí löïc maïnh, nhö röôøng coät lôùn choáng ñôõ caùc vaät neân khoâng thoái chuyeån; coøn ôû giai vò Tö duy trí löïc yeáu neân coù thoái chuyeån. Laïi nöõa, hai taâm Nhaãn vaø trí ôû giai vò Kieán ñeá cuûa coõi Duïc ñoaïn ñöôïc chín phaåm Tö hoaëc, Nhaãn vaø Trí cuûa hai coõi treân thì ñoaïn ñöôïc baûy möôi hai phaåm Tö hoaëc, ôû coõi Voâ saéc kieát söû heát neân khoâng coù thoái chuyeån. Do caùc nghóa treân neân Phaät ñöôïc goïi laø Theá toân; laïi nöõa, taäp khí cuûa Phaät ñaõ ñoaïn taän coøn taäp khí cuûa haøng Nhò thöøa chöa ñoaïn taän, nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo Ngöu ty thöôøng nhai laïi nhö traâu laø do nhieàu ñôøi ôû trong loaøi traâu maø sanh ra; laïi coù Tyø-kheo tuy ñaõ ñöôïc laäu taän nhöng thöôøng hay soi göông laø do nhieàu ñôøi laøm daâm nöõ maø sanh ra; laïi coù Tyø-kheo thöôøng hay nhaûy nhoùt laø do nhieàu ñôøi töø trong loaøi khæ maø sanh ra, vì theá haøng Nhò thöøa khoâng ñöôïc goïi laø Theá toân. Hoûi: Taát caû kinh môû ñaàu baèng caâu Toâi nghe nhö vaày laø luùc Phaät coøn ôû ñôùi noùi laø Toâi nghe hay laø sau khi Phaät dieät ñoä? Ñaùp: Phaät töï thuyeát phaùp thì do ñaâu noùi laø Toâi nghe, sau khi Phaät dieät ñoä caùc vò keát taäp phaùp taïng môùi noùi laø Toâi nghe. Hoûi: Phaät thuyeát phaùp trong hai möôi naêm, toân giaû A-nan khoâng nghe, vì sao ñöôïc noùi laø Toâi nghe? Ñaùp: Coù thuyeát cho laø chö thieân noùi laïi cho toân giaû A-nan nghe, coù thuyeát cho laø Phaät nhaäp taâm theá tuïc khieán cho toân giaû A-nan bieát, cuõng coù thuyeát cho laø töø beân caùc Tyø-kheo nghe laïi. Trong kinh noùi toân giaû A-nan thænh Phaät nhöõng ñieàu nhö sau: “Xin Phaät ñöøng cho con y cuõ, xin ñöøng baûo thí chuû thænh con thoï thöïc, con vì caàu phaùp, vì cung kính Phaät neân laøm thò giaû chöù khoâng phaûi vì caàu y thöïc. Caùc Tyø-kheo moät ngaøy hai thôøi ñeán gaëp Phaät, chôù baûo con cuõng nhö vaäy, haõy cho con khi naøo muoán gaëp Phaät thì lieàn gaëp. Nhöõng phaùp maø Phaät ñaõ thuyeát trong hai möôi naêm qua xin thuyeát laïi cho con nghe”. Hoûi: Phaùp ñaõ thuyeát giaûng trong hai möôi naêm raát nhieàu,

laøm sao coù theå noùi laïi? Ñaùp: Phöông tieän thieän xaûo coù theå ôû trong moät caâu phaùp dieãn noùi voâ löôïng phaùp vaø coù theå duøng voâ löôïng phaùp toùm laïi trong moät caâu phaùp. Phaät chæ baøy ñaàu moái, A-nan lieàn coù theå laõnh thoï ñöôïc taát caû, ñoù laø nhôø trí hueä saéc beùn vaø söùc thoï trì maïnh meõ cuûa A-nan . 3. Taùm vaïn Taïng Phaùp: Nhö caây coù nhieàu reã vaø caønh laù goïi laø moät caây, Phaät tröôùc sau thuyeát phaùp cho chuùng sanh goïi laø moät taïng,

nhö vaäy coù ñeán taùm vaïn taïng phaùp. Coù thuyeát cho laø Phaät moät laàn ngoài thuyeát phaùp thì goïi laø moät taïng, nhö vaäy coù ñeán taùm vaïn taïng phaùp. Coù thuyeát cho laø möôøi saùu chöõ laø nöõa baøi keä, ba möôi hai chöõ laø moät baøi keä, nhö vaäy coù ñeán taùm vaïn; keä coù ngaén daøi, cöù ba möôi hai chöõ laø moät baøi keä, nhö vaäy coù ñeán taùm vaïn. Coù thuyeát cho laø moãi nöõa thaùng thuyeát giôùi laø moät taïng, nhö theá coù ñeán taùm vaïn. Coù thuyeát cho laø Phaät töï noùi saùu vaïn saùu ngaøn baøi keä goïi laø moät taïng, nhö theá coù ñeán taùm vaïn. Coù thuyeát cho laø Phaät thuyeát giaûng coù taùm vaïn traàn lao neân phaùp döôïc ñoái trò cuõng coù taùm vaïn neân goïi laø taùm vaïn taïng phaùp. Hoûi: Vì sao trong kinh luaän khoâng duøng chöõ Phaät ñeå ôû ñaàu maø chæ trong luaät môùi duøng chöõ Phaät ñeå ôû ñaàu? Ñaùp: Vì luaät laø thuø thaéng vaø bí maät chæ do Phaät cheá. Kinh coù khi do caùc ñeä töû thuyeát giaûng, coù khi do chö thieân nhö Thích ñeà hoaøn nhôn noùi: “Phaùp boá thí laø baäc nhaát, vì sao, vì ta nhôø boá thí maø ñöôïc laøm thieân vöông, moïi öôùc nguyeän ñeàu ñöôïc nhö yù”, Phaät khen laø ñuùng theá; cuõng coù khi hoùa laøm hoùa Phaät ñeå thuyeát phaùp, nhöng luaät thì khoâng nhö theá. Taát caû giôùi do Phaät cheá neân trong luaät duøng chöõ Phaät ñeå ôû ñaàu. Laïi nöõa, kinh coù theå tuøy choã tuøy quyeát ñònh, nhöng luaät thì khoâng nhö theá; neáu trong noäi boä coù vieäc thì khoâng ñöôïc lieàn keát, phaûi ra ngoaøi maø keát; neáu töø beân cö só coù vieäc thì phaûi ôû trong chuùng maø keát; neáu töø trong tuï laïc coù vieäc cuõng ôû trong chuùng maø keát; neáu töø beân naêm chuùng xuaát gia coù vieäc thì phaûi ôû trong hai chuùng Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni maø keát, cho neân trong luaät duøng chöõ Phaät ñeå ôû ñaàu. 4. Tyø-da-ly: Coù nöôùc laáy teân vua laøm teân goïi, coù nöôùc laáy teân ñòa phöông laøm teân goïi, coù nöôùc laáy teân thaønh laøm teân goïi, nöôùc naøy laáy teân cuûa loaøi roàng laøm teân goïi; nhö tuï laïc Ca-lan ñaø laø laáy teân loaøi chim laøm teân goïi, coù thuyeát cho laø teân cuûa chuû tuï laïc. 5. Tu-ñeà-na: Laø teân cuûa ngöôøi con do cha meï caàu khaån thaàn kyø maø ñöôïc, dòch nghóa laø Caàu ñaéc. 6. Phuù quyù: Phuù coù hai loaïi: Chuùng sanh vaø phi chuùng sanh, giaøu veà phi chuùng sanh laø coù nhieàu vaøng baïc, kho laãm, ruoäng vöôøn, nhaø cöûa...; giaøu veà chuùng sanh laø coù nhieàu toâi tôù, voi, ngöïa, boø, deâ.... Quyù laø laøm chuû thoân, hoaëc coù ñaïo ñöùc ñöôïc moïi ngöôøi toân troïng. Toùm laïi coù nhieàu tieàn cuûa, ñuû thöù thaønh töïu thì goïi laø phuù quyù. 7. Töï quy y Tam baûo laø töï thoï phaùp Tam quy. Hoûi: Phaùp tam quy laáy gì laøm taùnh? Ñaùp: Coù luaän sö noùi phaùp tam quy laáy giaùo voâ giaùo laøm taùnh. Khi thoï phaùp tam quy, quyø goái chaép tay daïy noùi phaùp tam quy goïi laø thaân

khaåu giaùo; neáu taâm aân troïng thì tuy coù thaân khaåu nhöng khoâng coù daïy noùi (giaùo) neân goïi laø giaùo voâ giaùo. Coù thuyeát noùi phaùp tam quy laáy ba

nghieäp thaân khaåu yù laøm taùnh, coù thuyeát noùi phaùp tam quy laáy naêm AÁm thieän cuûa chuùng sanh laøm naêng quy, laáy Tam baûo laøm sôû quy ñeå caàu cöùu hoä. Nhö coù ngöôøi coù toäi vôùi vua nöôùc naøy chaïy sang caàu vua nöôùc khaùc cöùu hoä, vua nöôùc kia noùi: “Neáu ngöôi caàu ñöôïc voâ uùy thì ñöøng ra khoûi coõi nöôùc cuûa ta, khoâng ñöôïc traùi lôùi ta daïy, ta seõ cöùu hoä”; chuùng sanh cuõng vaäy, leä thuoäc vaøo ma neân coù toäi loãi sanh töû, muoán quy höôùng Tam baûo caàu cöùu hoä, neáu thaønh taâm khoâng quy höôùng nôi khaùc thì Tam baûo seõ cöùu hoä, taø ma khoâng laøm haïi ñöôïc. Trong kinh noùi coù chim boà caâu bò chim öng ñuoåi baét, bay nuùp vaøo boùng cuûa toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaãn coøn run sôï baát an, khi nuùp vaøo boùng cuûa Phaät thì khoâng coøn sôï haõi nöõa. Sôû dó nhö vaäy laø vì Phaät coù ñuû ñaïi töø ñaïi bi coøn toân giaû Xaù-lôïi-phaát chöa ñuû; laïi nöõa do taäp khí phieàn naõo ôû Phaät ñaõ ñoaïn taän coøn ôû toân giaû Xaù-lôïi-phaát thì chöa ñoaïn taän; laïi nöõa, Phaät ñaõ traûi qua ba A-taêng-kyø-kieáp tu haïnh boà taùt coøn toân giaû Xaù-lôïi-phaát chæ môùi traûi qua saùu möôi kieáp. Hoûi: Neáu quy höôùng Tam baûo coù theå tieâu töø toäi loãi vaø döùt moïi sôï haõi, vì sao Ñeà-baø-ñaït-ña cuõng quy y Tam baûo, do loøng tin xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc maø vaãn phaïm ba toäi ñaïi nghòch bò ñoïa ñòa nguïc A-tyø? Ñaùp: Taát caû söï cöùu hoä laø cöùu ngöôøi coù theå cöùu ñöôïc, Ñeà-baø-ñaït-ña toäi aùc saâu naëng laïi laø ñònh nghieäp neân khoâng theå cöùu ñöôïc. Hoûi: Ngöôøi coù ñaïi toäi Phaät khoâng cöùu ñöôïc, ngöôøi khoâng coù toäi ñaâu caàn Phaät cöùu, sao noùi laø Tam baûo coù theå cöùu hoä? Ñaùp: Ñeà-baø-ñaït-ña tuy quy y Tam baûo nhöng taâm khoâng chaân thaät, phaùp tam quy khoâng ñuû, thöôøng caàu lôïi döôõng vaø danh tieáng, töï xöng laø baäc Nhaát thieát trí ñeå caïnh tranh vôùi Phaät. Vì theá Tam baûo duø coù naêng löïc lôùn vaãn khoâng cöùu ñöôïc. Vua A-xaø-theá cuõng taïo toäi ñaïi nghòch ñaùng ñoïa ñòa nguïc A-tyø, nhöng thaønh taâm höôùng Phaät neân chuyeån toäi naëng ñaùng ñoïa ñòa nguïc A-tyø thaønh toäi nheï chæ ñoïa ñòa nguïc Haéc thaèng, nhö ngöôøi phaïm toäi naëng bò giam giöõ baûy ngaøy thì ñöôïc thaû. Ñaây laø naêng löïc cöùu hoä cuûa Tam baûo. Hoûi: Neáu toäi cuûa Ñieàu ñaït khoâng ñöôïc cöùu hoä thì sao trong kinh laïi noùi: “Neáu quy y Phaät seõ khoâng ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc”? Ñaùp: Ñieàu ñaït nhôø quy y Tam baûo neân tuy ñoïa trong ñòa nguïc A-tyø nhöng chòu toäi nheï, coù luùc ñöôïc taïm ngöøng; nhö coù ngöôùi ôû choã nuùi röøng vaéng veû ñaùng sôï, neáu nieäm coâng ñöùc Phaät lieàn heát sôï haõi. Cho neân noùi Tam baûo cöùu hoä laø khoâng coù hö doái. Hoûi: Trong boán ñeá, Tam baûo nhieáp thuoäc ñeá naøo; trong hai möôi

caên nhieáp thuoäc caên naøo, trong möôøi taùm giôùi nhieáp thuoäc giôùi naøo; trong möôøi hai nhaäp nhieáp thuoäc nhaäp naøo vaø trong naêm aám nhieáp thuoäc aám naøo? Ñaùp: Trong boán ñeá, Tam baûo nhieáp thuoäc hai ñeá laø Ñaïo ñeá vaø Dieät ñeá; trong hai möôi caên nhieáp thuoäc ba caên laø caên vò tri, caên dó tri vaø caên voâ tri; trong möôøi taùm giôùi nhieáp thuoäc ba giôùi laø yù giôùi, yù thöùc giôùi vaø phaùp giôùi; trong möôøi hai nhaäp nhieáp thuoäc hai nhaäp laø yù nhaäp vaø phaùp nhaäp; trong naêm aám nhieáp thuoäc aám voâ laäu. Trong boán ñeá, Phaät baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít Ñaïo ñeá, Phaùp baûo nhieáp thuoäc Dieät

ñeá, Taêng baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít Ñaïo ñeá. Trong hai möôi caên, Phaät baûo nhieáp thuoäc Caên voâ tri, Phaùp baûo laø Dieät ñeá voâ vi neân khoâng nhieáp thuoäc caên naøo, Taêng baûo nhieáp thuoäc ba caên voâ laäu. Trong möôøi taùm giôùi, Phaät baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít YÙ giôùi, YÙ thöùc giôùi vaø Phaùp giôùi; trong möôøi hai nhaäp nhieáp thuoäc moät phaàn ít YÙ nhaäp vaø Phaùp nhaäp; trong naêm aám nhieáp thuoäc moät phaàn ít naêm aám voâ laäu. Trong möôøi taùm giôùi, Phaùp baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít Phaùp giôùi; trong möôøi hai nhaäp nhieáp thuoäc moät phaàn ít Phaùp nhaäp; Phaùp baûo laø phaùp voâ vi neân khoâng nhieáp thuoäc trong naêm aám laø phaùp höõu vi. Trong möôøi taùm giôùi, Taêng baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít YÙ giôùi, YÙ thöùc giôùi vaø Phaùp giôùi; trong möôøi hai nhaäp nhieáp thuoäc moät phaàn ít YÙ nhaäp, Phaùp nhaäp; trong naêm aám nhieáp thuoäc moät phaàn ít naêm aám voâ laäu. Hoûi: Quy y Phaät laø quy y Phaät Thích-ca-maâu-ni hay quy y chö Phaät trong ba ñôøi? Ñaùp: Quy y Phaät laø quy y chö Phaät trong ba ñôøi vì Phaùp thaân Phaät laø ñoàng; quy y moât ñöùc Phaät töùc laø quy y chö Phaät trong ba ñôøi vì chö Phaät khoâng khaùc nhau. Coù thuyeát cho raèng neáu quy y chö Phaät trong ba ñôøi thì coù chö thieân töï cho mình laø ñeä töû cuûa Phaät Ca-dieáp hoaëc Phaät Caâu löu toân..., trong baûy ñöùc Phaät ñeàu noùi mình laø ñeä töû; do nhaân duyeân naøy neân chæ quy y moât ñöùc Phaät, khoâng neân quy y chö Phaät trong ba ñôøi. Coù thuyeát cho raèng khoâng neân chæ quy y moât ñöùc Phaät, vì sao, vì nhö trong kinh Tyø Sa-moân noùi: “Tyø Sa-moân thieân vöông quy y Tam baûo, quy y chö Phaät quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai”, vì vaäy neân quy y chö Phaät trong ba ñôøi. Hoûi: Neáu chö thieän töï xöng mình laø ñeä töû cuûa Phaät naøo ñoù thì nghóa naøy nhö theá naøo? Ñaùp: Chö thieân noùi ra lôøi gì ñaâu theå cho laø ñònh thaät, vì coù chö thieân noùi moât ñöùc Phaät laø thaày nhöng cuõng quy y chö Phaät trong ba ñôøi, noùi moât ñöùc Phaät chæ ñeå laøm baèng chöùng maø thoâi.

Hoûi: Nöông vaøo ñaâu goïi laø quy y Phaät? Ñaùp: Noùi lôøi quy y laø hoài chuyeån veà coâng ñöùc voâ hoïc cuûa Nhaát thieát trí . Hoûi: Quy y saéc thaân hay laø quy y Phaùp thaân? Ñaùp: Quy y Phaùp thaân, khoâng phaûi quy y saéc thaân; khoâng neân cho saéc thaân laø Phaät. Hoûi: Neáu saéc thaân khoâng phaûi laø Phaät, vì sao laøm thaân Phaät bò thöông chaûy maùu laïi phaïm toäi ñaïi nghòch? Ñaùp: Saéc thaân laø choã chöùa ñöïng Phaùp thaân (Phaùp thaân khí), laø choã nöông töïa cuûa Phaùp thaân. Cho neân haïi saéc thaân lieàn phaïm toäi ñaïi nghòch, khoâng phaûi saéc th6an laø Phaät maø phaïm toäi ñaïi nghòch. Hoûi: Nöông vaøo ñaâu goïi laø quy y Phaùp? Ñaùp: Noùi lôøi quy y laø hoài chuyeån veà ñoaïn duïc, voâ duïc, laø Dieät ñeá nieát baøn. Hoûi: Quy y caûnh giôùi Dieät ñeá nôi töï thaân hay laø quy y caûnh giôùi Dieät ñeá nôi ngöôøi khaùc? Ñaùp: Quy y caûnh giôùi Dieät ñeå cuûa caû töï thaân vaø ngöôøi khaùc, ñoù laø quy y Phaùp. Hoûi: Nöông vaøo ñaâu goïi laø quy y Taêng? Ñaùp: Noùi lôøi quy y laø hoài chuyeån veà ruoäng phöôùc toát laønh, coâng ñöùc Hoïc vaø Voâ hoïc cuûa Thanh vaên, ñoù laø quy y Taêng. Hoûi: Quy y Taêng tuïc ñeá hay laø quy y Taêng ñeä nhaát nghóa ñeá, neáu quy y Taêng ñeä nhaát nghóa ñeá thì khi Phaät cho Ñeà vò vaø Ba-lôïi thoï phaùp Tam quy, khoâng neân noùi raèng vò lai

seõ coù Taêng, oâng neân quy y; Taêng ñeä nhaát nghóa ñeá thöôøng ôû theá gian? Ñaùp: Taêng tuïc ñeá laø sôû y cuûa Taêng ñeä nhaát nghóa ñeá, noùi vò lai seõ coù Taêng, oâng neân quy y laø vì toân troïng Taêng tuïc ñeá maø noùi. Nhö Phaät noùi: "Trong taát caû hoäi chuùng thì hoäi chuùng cuûa Phaät laø hôn heát, nhö töø söõa sanh Laïc, töø Laïc sanh ra Toâ, töø Toâ sanh ra Ñeà hoà laø vò ngon baäc nhaát; cuõng vaäy trong taát caû hoäi chuùng, chuùng ñeä töû Phaät laø baäc nhaát. Neáu coù Taêng nhoùm hoïp thì trong ñoù nhaát ñònh coù boán Höôùng, boán Quaû ñeàu laø phöôùc ñieàn voâ thöôïng, toái thöôïng, toân quyù baäc nhaát trong chín möôi saùu phaùi ngoaïi ñaïo, khoâng phaùi naøo saùnh baèng", vì vaäy noùi vò lai seõ coù Taêng, oâng neân quy y thì khoâng haïi ñeán nghóa chaùnh. Hoûi: Phaät cuõng laø Phaùp, Phaùp cuõng laø Phaät, Taêng cuõng laø Phaùp, taát caû ñeàu laø moät phaùp thì coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Tuy ñeàu laø moät phaùp nhöng theo nghóa thì coù nhieàu khaùc bieät. Theo nghóa cuûa Tam baûo thì baäc ñaïi trí khoâng thaày töï ngoä, ñöôïc

taát caû coâng ñöùc voâ hoïc goïi laø Phaät baûo; Dieät ñeá voâ vi laø Phaùp baûo; caùc Thanh vaên Höõu hoïc vaø Voâ hoïc ñöôïc coâng ñöùc trí hueä laø Taêng baûo. Theo nghóa cuûa Phaùp thì Phaùp voâ sö voâ hoïc laø Phaät baûo; phaùp Dieät ñeá voâ vi khoâng phaûi Höõu hoïc cuõng khoâng phaûi Voâ hoïc laø Phaùp baûo; phaùp Thanh vaên Höõu hoïc vaø Voâ hoïc laø Taêng baûo. Theo nghóa cuûa Caên thì Caên voâ tri laø Phaät baûo; Phaùp baûo laø phaùp khoâng phaûi caên; Taêng baûo laø ba caên voâ laäu. Theo nghóa cuûa Ñeá thì Phaät baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít Ñaïo ñeá, Phaùp baûo nhieáp thuoäc Dieät ñeá, Taêng baûo nhieáp thuoäc moät phaàn ít Ñaïo ñeá. Ñöùng treân quaû Sa-moân thì Phaät baûo laø Sa-moân, Phaùp baûo laø quaû Sa-moân, Taêng baûo cuõng laø Sa-moân. Ñöùng treân quaû Baø-la-moân thì Phaät baûo laø Baø-la-moân, Phaùp baûo laø quaû Baø-la-moân, Taêng baûo cuõng laø Baø- la-moân. Ñöùng treân quaû Phaïm haïnh thì Phaät baûo laø Phaïm haïnh, Phaùp baûo laø quaû Phaïm haïnh, Taêng baûo cuõng laø Phaïm haïnh. Ñöùng treân Nhaân quaû thì Phaät baûo laø nhaân, Phaùp baûo laø quaû, Taêng baûo cuõng laø nhaân. Ñöùng treân ñaïo quaû thì Phaät baûo laø ñaïo, Phaùp baûo laø quaû, Taêng baûo cuõng laø ñaïo. Phaät laáy Phaùp laøm thaày, Phaät töø phaùp sanh ra, Phaùp laø meï cuûa Phaät, Phaät nöông vaøo Phaùp maø sanh ra. Hoûi: Neáu Phaät laáy Phaùp laøm thaày, vì sao trong Tam baûo khoâng ñeå Phaùp ñöùng ñaàu? Ñaùp: Tuy Phaùp laø thaày cuûa Phaät, nhöng neáu Phaùp khoâng coù Phaät thì khoâng theå hoaèng döông, ñoù goïi laø ñaïo ñöôïc hoaèng döông laø nhôø nôi ngöôøi, vì theá neân ñeå Phaät ñöùng ñaàu trong Tam baûo. Hoûi: Neáu khi thoï phaùp Tam quy, xöng Phaùp baûo tröôùc xöng Phaät baûo sau thì coù thaønh phaùp Tam quy khoâng? Ñaùp: Neáu do khoâng hieåu bieát, noùi khoâng theo thöù lôùp thì khoâng toäi vaãn thaønh phaùp Tam quy; neáu ñaõ hieåu bieát maø coá yù noùi ngöôïc thöù lôùp thì phaïm Ñoät-kieát-la vaø khoâng thaønh phaùp Tam quy. Hoûi: Neáu chæ xöng Phaät vaø phaùp, khoâng xöng Taêng thì coù thaønh phaùp Tam quy khoâng; hoaëc chæ xöng Phaùp vaø Taêng, khoâng xöng Phaät; hoaëc chæ xöng Phaät vaø Taêng, khoâng xöng Phaùp thì coù thaønh phaùp Tam quy khoâng? Ñaùp: Ñeàu khoâng thaønh phaùp Tam quy. Hoûi: Neáu khoâng thoï phaùp Tam quy thì coù ñaéc naêm giôùi, taùm giôùi cho

ñeán möôøi giôùi hay khoâng; neáu khoâng baïch töù yeát ma thì coù ñaéc giôùi cuï tuùc khoâng? Ñaùp: Taát caû ñeàu khoâng ñaéc giôùi. Neáu muoán thoï naêm giôùi thì phaûi thoï phaùp Tam quy tröôùc, thoï phaùp Tam quy roài môùi ñaéc naêm giôùi. Sôû dó goïi laø naêm giôùi laø muoán cho ngöôøi thoï bieát roõ veà naêm giôùi; cuõng vaäy

baïch töù yeát ma xong môùi ñaéc giôùi cuï tuùc, sôû dó noùi phaùp Töù y, boán phaùp Ñoïa, möôøi ba Taêng taøn laø muoán cho ngöôøi thoï bieát. Coù thuyeát cho laø thoï phaùp Tam quy xong, chæ noùi moät giôùi Baát saùt lieàn ñaéc giôùi; noùi moät giôùi maø ñaéc caû naêm giôùi laø vì neáu giöõ ñöôïc moät giôùi töùc laø thoï trì caû naêm giôùi, vì theá phaàn cuûa naêm giôùi dính nhau kieâm boån yù theä thoï naêm giôùi. Coù thuyeát cho laø thoï naêm giôùi xong môùi ñaéc giôùi, nhöng trong caùc thuyeát thì thuyeát thoï phaùp Tam quy xong lieàn ñaéc naêm giôùi laø nghóa nhaát ñònh; cho ñeán taùm giôùi, möôøi giôùi cuõng nhö vaäy. Rieâng phaùp thoï giôùi cuï tuùc thì baïch töù yeát ma xong môùi ñaéc giôùi, vì giôùi cuï tuùc coù coâng ñöùc saâu, neáu khoâng coù nhieàu duyeân laønh vaø nhieàu löïc thì khoâng do ñaâu ñaéc giôùi, töùc laø phaûi coù ñuû tam Sö, thaäp Taêng baïch töù yeát ma môùi ñaéc giôùi. Naêm giôùi, taùm giôùi vaø möôøi giôùi coâng ñöùc ít hôn neân chæ caàn thoï phaùp Tam quy xong lieàn ñaéc giôùi. Hoûi: Khi truyeàn thoï giôùi cuï tuùc vì sao chæ noùi boán Ba-la-di, möôøi ba Taêng taøn maø khoâng noùi caùc thieân giôùi khaùc? Ñaùp: Vì hai thieân giôùi naøy laø troïng, neáu phaïm giôùi trong thieân thöù nhaát thì khoâng khôûi laïi giôùi; neáu phaïm giôùi trong thieân thöù hai tuy khôûi laïi giôùi nhöng khoù khôûi vì phaûi haønh Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa xong môùi ôû trong Taêng ñuû hai möôi vò laøm yeát ma cho xuaát toäi. Neáu giôùi khoù trì maø trì ñöôïc thì nhöõng giôùi deã trì khoâng caàn phaûi noùi, vì vaäy chæ noùi hai thieân giôùi ñaàu maø khoâng noùi nhöõng thieân giôùi khaùc. Hoûi: Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa naøy laø giôùi voâ laäu hay laø giôùi thieàn? Ñaùp: Khoâng phaûi giôùi voâ laäu cuõng khoâng phaûi thieàn giôùi. Giôùi Ba- la-ñeà-moäc-xoa coù khi Phaät xuaát hieän ôû ñôøi, neáu Phaät khoâng xuaát hieän ôû ñôøi thì khoâng coù; coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn duø Phaät coù xuaát hieän hay khoâng xuaát hieän ôû ñôøi, trong taát caû thôøi ñeàu coù. Laïi nöõa giôùi Ba-la- ñeà-moäc-xoa töø Phaät daïy maø ñaéc giôùi, coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì khoâng töø Phaät daïy vaãn ñaéc giôùi. Laïi nöõa giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa phaûi töø ngöôøi khaùc truyeàn thoï môùi ñaéc giôùi, coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì khoâng nhôø ngöôøi khaùc vaãn ñaéc giôùi. Laïi nöõa, giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa baát luaän taâm hoân traàm hay khoâng hoân traàm, taâm thieän aùc hay voâ kyù, trong taát caû thôøi ñeàu coù; coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn phaûi ôû trong taâm voâ laäu vaø taâm thieàn môùi coù giôùi, trong caùc taâm khaùc thì khoâng coù. Laïi nöõa, giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa chæ coù trong loaøi ngöôøi; coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì trong trôøi ngöôøi ñeàu coù. Laïi nöõa giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa chæ coù trong coõi Duïc; coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn trong coõi Duïc vaø coõi Saéc ñeàu coù, ôû coõi Voâ saéc thì thaønh töïu giôùi voâ laäu. Laïi nöõa, giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa chæ ñeä töû Phaät môùi coù; coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì ñ6eï töû Phaät vaø

ngoaïi ñaïo ñeàu coù. Hoûi: Naêm giôùi cuûa Öu-baø-taéc coù maáy giôùi laø thaät toäi, maáy giôùi laø giaù toäi? Ñaùp: Boán giôùi ñaàu laø thaät toäi, giôùi uoáng röôïu laø giaù toäi; giôùi naøy sôû dó ñöôïc keát cuøng boán giôùi treân thaønh naêm giôùi laø vì uoáng röôïu laø goác cuûa buoâng lung, coù theå khieán phaïm luoân caû boán giôùi treân. Nhö vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp, coù moät Öu-baø-taéc vì uoáng röôïu say maø taø daâm vôùi vôï ngöôøi, baét troäm gaø vaø gieát gaø cuûa ngöôøi; ngöôøi khaùc hoûi vì sao laøm nhö theá thì ngöôøi naøy ñaùp laø do röôïu laøm cho taâm meâ loaïn neân nhaát thôøi phaù caû boán giôùi treân. Laïi nöõa uoáng röôïu say coù theå phaïm boán toäi nghòch, tröø toäi Phaù taêng thì khoâng theå; tuy khoâng phaûi do nghieäp ñôøi tröôùc coù quaû baùo cuoàng loaïn, nhöng do uoáng röôïu say neân meâ loaïn nhö ngöôøi cuoàng loaïn, coù theå phaù maát chaùnh nghieäp nhö ngoài thieàn tuïng kinh vaø laøm vieäc chuùng taêng. Vì vaäy tuy khoâng phaûi laø thaät toäi nhöng do nhaân duyeân naøy neân cuøng vôùi thaät toäi ñoàng loaïi. Hoûi: Giôùi Öu-baø-taéc ôû treân chuùng sanh môùi ñaéc giôùi, coøn ôû treân loaøi phi chuùng sanh coù ñaéc giôùi khoâng; chæ ôû treân chuùng sanh coù theå saùt sanh, troäm caép, taø daâm, voïng ngöõ môùi ñaéc giôùi hay laø ôû treân chuùng sanh khoâng theå saùt sanh… cuõng ñaéc giôùi? Ñaùp: ÔÛ treân chuùng sanh môùi ñaéc giôùi coøn ôû treân loaøi phi chuùng sanh thì khoâng theå; ôû treân chuùng sanh coù theå saùt sanh, troäm caép, taø daâm, voïng ngöõ hay ôû treân chuùng sanh khoâng theå saùt sanh… ñeàu ñaéc giôùi. Döôùi cho ñeán ñòa nguïc A-tyø vaø treân cho ñeán coõi trôøi Phi phi töôûng xöù, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi cho ñeán Phaät Nhö lai, taát caû loaøi coù maïng soáng ñeàu ñaéc boán giôùi naøy. Khi vöøa thoï giôùi, taát caø khoâng saùt sanh… taát caû khoâng noùi doái, cho neân treân taát caû chuùng sanh thaûy ñeàu ñaéc giôùi. Luaän veà phaùp thoï giôùi, tröôùc phaûi nghe thuyeát phaùp ñeå ñöôïc khai giaûi, khieán cho khôûi taâm töø maãn ñoái vôùi taát caû chuùng sanh, ñöôïc taâm taêng thöôïng môùi ñaéc giôùi taêng thöôïng. Luaän veà phaùp ñaéc giôùi, taát caû chuùng sanh ñeàu ñaéc boán giôùi, boán giôùi naøy sai bieät coù ñeán möôøi hai giôùi, ñoái vôùi taát caû chuùng sanh khoâng ñöôïc gieát haïi… khoâng ñöôïc noùi doái. Bôûi vì neáu khôûi ra boán aùc laø do ba nhaân duyeân maø khôûi, ñoù laø tham saân si, neân thaønh möôøi hai aùc; traùi ngöôïc vôùi möôøi hai aùc laø möôøi hai thieän giôùi saéc. Hoûi: Neáu coù traêm vaïn ngaøn vaïn A-la-haùn nhaäp nieát baøn thì ñoái vôùi caùc A-la-haùn naøy, giôùi ñaõ ñaéc tröôùc kia tröôùc sau coù thaønh töïu khoâng? Ñaùp: Khoâng, vì A-la-haùn nhaäp nieát baøn thì giôùi naøy cuõng maát. Nhö khi ñaéc giôùi uoáng röôïu thì thaân naøy cho ñeán troïn ñôøi, trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñoái vôùi taát caû loaïi röôïu ñaõ coù, chæ uoáng moät nguïm lieàn

phaïm giôùi saéc. Vì khi thoï giôùi, taát caû loaïi röôïu ñeàu khoâng ñöôïc uoáng, duø röôïu dieät heát nhöng giôùi vaãn thaønh töïu khoâng maát cho ñeán troïn ñôøi. Hoûi: khi thoï giôùi, nôi ba sanh moân cuûa ngöôøi nöõ ñaéc giôùi khoâng taø daâm, sau ñoù laáy vôï, coù phaïm giôùi naøy khoâng? Ñaùp: Khoâng phaïm, vì sao, vì tuy ñoái vôùi ngöôøi nöõ voán ñaõ ñaéc giôùi khoâng taø daâm, nhöng ngöôøi nöõ naøy nay laø vôï, khoâng goïi laø taø daâm neân khoâng phaïm giôùi naøy. Döïa theo ñaây maø suy ra

thì taát caû giôùi ñeàu nhö vaäy, cho ñeán taùm giôùi, möôøi giôùi, chuùng sanh hay loaøi phi chuùng sanh ñaéc giôùi cuõng ñeàu nhö vaäy. Cho ñeán thoï hai traêm naêm möôi giôùi ñaéc giôùi, ôû treân taát caû chuùng sanh ñaéc baûy giôùi (thaân ba khaåu boán), phaân bieät coù ñeán hai möôi moát giôùi; bôûi vì neáu treân moät chuùng sanh khôûi ra baûy aùc laø do ba nhaân duyeân maø khôûi, ñoù laø tham saân si, neân thaønh hai möôi moát aùc. Treân moät chuùng sanh ñaéc hai möôi moát giôùi saéc thì treân taát caû chuùng sanh cuõng ñeàu nhö vaäy. Nhö ñoái vôùi nguõ coác, neáu treân moät loaïi coác naøo phaù haïi hay chaët caây aên traùi, laøm gaãy caønh laù thì tuøy phaù tuøy chaët bao nhieâu thì maéc toäi baáy nhieâu; ngöôïc laïi thì ñaéc ngaàn aáy giôùi. Bôûi vì khi thoï giôùi khoâng laøm haïi caây coû, ôû treân taát caû coû caây ñeàu ñaéc giôùi saéc; nhö giôùi khoâng ñaøo ñaát, treân moãi choã ñaát laø ñaéc moät giôùi saéc, döôùi cho ñeán ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi taän meù Kim cang cuõng ñeàu ñaéc moät giôùi saéc nhö vaäy. Trong hai traêm naêm möôi giôùi ñaõ thoï, ôû treân chuùng sanh hay khoâng phaûi chuùng sanh ñaéc giôùi nhieàu ít, theo ñaây maø suy ra thì khi ñaéc giôùi, treân moãi giôùi cuøng moät luùc ñaéc voâ löôïng giôùi. Nhö giôùi khoâng saùt sanh, treân moät chuùng sanh seõ ñaéc ba giôùi saéc, bôûi vì neáu khôûi gieát haïi laø do ba nhaân duyeân maø khôûi, ñoù laø tham saân si; neáu khoâng gieát haïi thì ñaéc ba giôùi saéc; neáu vì tham maø gieát ngöôøi thì treân ngöôøi bò gieát naøy phaïm moät giôùi saéc do tham, hai giôùi saéc kia khoâng phaïm. Khi phaïm giôùi troïng Ba-la-di naøy thì ví nhö ñoà ñöïng Ñaïo (ñaïo khí) bò thuûng, khoâng theå ñöïng Ñaïo ñöôïc nöõa neân khoâng theå chöùng boán Quaû Sa-moân, goïi laø phi Sa-moân. Vöøa phaïm giôùi Saùt naøy lieàn phaù huûy ñaïo khí neân goïi laø Ba-la-di, neáu sau ñoù gieát ngöôøi nöõa, thaät toäi tuy naëng nhöng khoâng coøn goïi laø Ba-la-di, vì khoâng coøn ñaïo khí ñeå phaù huûy nöõa, Tyø-kheo naøy goïi laø Tyø-kheo phaù giôùi, khoâng goïi laø phi Tyø-kheo. Theo ñaây maø suy ra thì tuy cuøng moät luùc ñaéc voâ löôïng giôùi nhöng khoâng phaûi cuøng moät luùc phaïm heát caùc giôùi, cuøng moät luùc xaû heát caùc giôùi. Luaän veà phaùp phaù giôùi, neáu phaù giôùi troïng thì khoâng coù thaêng tieán, cho duø xaû giôùi roài thoï giôùi laïi cuõng khoâng ñaéc giôùi. Neáu phaù moät giôùi troïng trong naêm giôùi roài thoï laïi naêm giôùi, cho ñeán möôøi giôùi, giôùi cuï tuùc, giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn ñeàu khoâng ñaéc giôùi. Neáu phaù moät giôùi troïng

trong naêm giôùi, muoán xaû heát naêm giôùi roài thoï laïi thì khoâng coù lyù ñoù; duø ñaõ xaû giôùi ñeå thoï laïi naêm giôùi cho ñeán möôøi giôùi, giôùi cuï tuùc, giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn ñeàu khoâng ñaéc giôùi. Neáu phaù moät giôùi troïng trong möôøi giôùi hoaëc giôùi cuï tuùc , muoán thaêng tieán hay muoán xaû giôùi roài thoï laïi cuõng gioáng nhö tröôøng hôïp phaù moät giôùi troïng trong naêm giôùi. Hoûi: Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn ôû trong ba coõi, giôùi naøo thuø thaéng hôn? Ñaùp: Giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thuø thaéng hôn, nhöng coù thuyeát cho raèng giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa thuø thaéng hôn, vì sao, vì Phaät ra ñôøi môùi coù giôùi naøy coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn trong taát caû thôøi ñeàu coù. Taát caû chuùng sanh vaø loaøi phi chuùng sanh ñeàu ñaéc giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, con giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì chæ ôû treân chuùng sanh

môùi ñaéc giôùi. Laïi nöõa taát caû chuùng sanh nhôø taâm Töø maø ñaéc giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, coøn giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì khoâng do taâm Töø maø ñaéc giôùi. Luaän veà duy trì Phaät phaùp thì chæ coù baûy chuùng ôû theá gian, ñaïo quaû Tam thöøa noái tieáp nhau khoâng döùt ñeàu laø laáy giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa laøm coäi goác; giôùi voâ laäu vaø giôùi thieàn thì khoâng nhö theá, cho neân ôû trong ba coõi, giôùi Ba-la- ñeà-moäc-xoa laø thuø thaéng nhaát. Khi môùi thoï giôùi, baïch töù yeát ma xong lieàn thaønh töïu moät giôùi saéc, moät nieäm giôùi saéc ñaàu tieân goïi laø Nghieäp, cuõng goïi laø Nghieäp ñaïo; nieäm thöù hai trôû veà sau, giôùi saéc ñaõ sanh chæ laø Nghieäp, khoâng phaûi laø Nghieäp ñaïo, vì sao, vì moät nieäm giôùi saéc ban ñaàu, tö duy vaø öôùc nguyeän ñaày ñuû, do tö duy thoâng neân goïi laø Tö nghieäp ñaïo. Giôùi saéc ban ñaàu laø nhaân, giôùi saéc sau nhaäm vaän töï sanh chæ goïi laø nghieäp, khoâng goïi laø Nghieäp ñaïo. moät nieäm giôùi saéc ban ñaàu vöøa thuoäc Giaùo vöøa thuoäc Voâ giaùo, giôùi saéc sau nhaäm vaän töï sanh chæ coù Voâ giaùo, khoâng coù Giaùo; moät nieäm giôùi saéc ban ñaàu goïi laø Giôùi, cuõng goïi laø Thieän haïnh, cuõng goïi laø Luaät nghi; giôùi saéc sau nhaäm vaän sanh khôûi cuõng coù ba nghóa naøy. Hoûi: Trong ba ñôøi, ñôøi naøo ñaéc giôùi? Ñaùp: Moät nieäm trong Hieän taïi laø chuùng sanh neân ñaéc giôùi, quaù khöù vò lai laø phaùp, khoâng phaûi chuùng sanh neân khoâng ñaéc giôùi. Hoûi: Trong taâm Thieän ñaéc giôùi hay trong taâm Baát thieän, taâm Voâ kyù hay laø trong Voâ taâm maø ñaéc giôùi? Ñaùp: Trong taát caû taâm ñeàu ñaéc giôùi. Tröôùc tieân vôùi taâm Thieän ñaûnh leã Taêng roài thoï y baùt, keá caàu Hoøa thöôïng, Taêng hoûi giaø naïn ñeå bieát coù thanh tònh khoâng... cho ñeán Taêng baïch töù yeát ma xong, taâm Thieän noái nhau neân giôùi saéc thaønh töïu, ñaây goïi laø trong taâm Thieän ñaéc giôùi. Neáu trong quaù trình thoï ñaéc giôùi treân cho ñeán khi baïch töù yeát ma boãng khôûi

caùc taâm Baát thieän nhö tham, saân... trong caùc taâm naøy thaønh töïu giôùi saéc thì ñaây goïi laø trong taâm Baát thieän ñaéc giôùi. Ñaéc giôùi naøy laø do löïc cuûa taâm Thieän ban ñaàu vaø söï daïy baûo thieän trong quaù trình thoï giôùi, khoâng phaûi do löïc cuûa taâm Baát thieän maø ñaéc giôùi. Neáu trong quaù trình thoï ñaéc giôùi treân cho ñeán khi baïch töù yeát ma boãng buoàn nguû hay hoân traàm, trong luùc naøy maø thaønh töïu giôùi saéc thì ñaây goïi laø trong taâm Voâ kyù ñaéc giôùi. Neáu trong quaù trình thoï ñaéc giôùi treân cho ñeán khi baïch töù yeát ma boãng nhaäp Dieät taän ñònh, trong luùc naøy maø thaønh töïu giôùi saéc thì ñaây goïi laø trong Voâ taâm ñaéc giôùi. Hoûi: Neáu cö só khoâng thoï naêm giôùi maø thoï thaúng leân möôøi giôùi thì coù ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp: Cuøng moät luùc thoï ñaéc hai loaïi giôùi: Giôùi Öu-baø-taéc vaø giôùi Sa-di; neáu khoâng thoï naêm giôùi, möôøi giôùi maø thoï thaúng leân giôùi cuï tuùc thì cuøng moät luùc thoï ñaéc ba loaïi giôùi. Hoûi: Neáu thoï thaúng leân giôùi cuï tuùc ñaéc caû ba loaïi giôùi thì caàn gì phaûi theo thöù lôùp thoï naêm giôùi tröôùc, keá thoï möôøi giôùi, sau cuøng laø thoï giôùi cuï tuùc? Ñaùp: Tuy cuøng moät luùc thoï ñaéc ba loaïi giôùi, nhöng ñeå thaám nhuaàn Phaät phaùp thì phaûi theo thöù lôùp tröôùc sau. Tröôùc thoï naêm giôùi laø ñeå töï ñieàu phuïc, loøng tin öa taêng daàn môùi thoï leân möôøi giôùi, thieän taâm chuyeån saâu môùi thoï leân giôùi cuï tuùc. Theo thöù lôùp nhö theá seõ ñöôïc thaám nhuaàn vò

Phaät phaùp, loøng tin öa caøng kieân coá, khoù theå thoái chuyeån; ví nhö bôi trong bieån caû daàn daàn laïên saâu, trong bieån Phaät phaùp cuõng nhö vaäy. Neáu cuøng moät luùc thoï ñaéc ba loaïi giôùi thì boû maát thöù lôùp laïi phaù oai nghi; laïi nöõa, coù chuùng sanh khi thoï naêm giôùi maø ñöôïc ñaïo quaû, hoaëc coù chuùng sanh khi thoï möôøi giôùi maø ñöôïc ñaïo quaû... neân Nhö lai môùi noùi thoï theo thöù lôùp. Neáu tröôùc thoï naêm giôùi, ñeán khi thoï möôøi giôùi lieàn thaønh töïu caû hai loaïi giôùi; ñeán khi thoï giôùi cuï tuùc lieàn thaønh töïu caû ba loaïi giôùi. Trong baûy loaïi thoï giôùi, chæ coù baïch töù yeát ma theo thöù lôùp ba thôøi thoï môùi ñaéc giôùi, coøn saùu loaïi thoï giôùi kia chæ trong moät thôøi lieàn ñaéc giôùi. Neáu cuøng moät luùc ñaéc caû ba loaïi giôùi thì khi muoán xaû giôùi, neáu noùi toâi laø Sa-di thì khoâng phaûi laø Tyø-kheo, lieàn maát giôùi cuï tuùc; neáu noùi toâi laø Öu-baø-taéc thì khoâng phaûi laø Sa-di, lieàn maát möôøi giôùi; neáu noùi giôùi taïi gia xuaát gia ñeàu xaû thì caû ba loaïi giôùi ñoàng thôøi maát heát, nhöng khoâng maát phaùp Tam quy; neáu theo thöù lôùp thoï ñaéc giôùi thì xaû giôùi cuõng theo thöù lôùp. Hoûi: Neáu tröôùc ñaõ thoï naêm giôùi, sau ñoù xuaát gia thoï möôøi giôùi thì coù xaû naêm giôùi tröôùc khoâng? Ñaùp: Khoâng xaû naêm giôùi, chæ maát teân goïi vaø thöù lôùp chöù khoâng

maát giôùi, töùc laø maát teân Öu-baø-taéc ñöôïc teân Sa-di, maát thöù lôùp cö só ñöôïc thöù lôùp xuaát gia. Hoûi: Sa-di thoï leân giôùi cuï tuùc coù maát möôøi giôùi vaø naêm giôùi ñaõ thoï tröôùc hay khoâng? Ñaùp: Khoâng maát, chæ maát teân goïi vaø thöù lôùp chöù khoâng maát giôùi, töùc laø maát teân Sa-di ñöôïc teân Tyø-kheo, maát thöù lôùp Sa-di ñöôïc thöù lôùp Tyø-kheo. Tröôùc sau vaãn laø moät giôùi nhöng tuøy thôøi thoï leân maø coù teân goïi khaùc nhau, ví nhö laù caây vaøo muøa xuaân vaø muøa haï thì coù maøu xanh, sang muøa thu thì coù maøu vaøng, ñeán muøa ñoâng thì coù maøu traéng; tuøy theo muøa khaùc nhau maø laù caây coù maøu khaùc nhau, nhöng tröôùc sau vaãn laø laù caây. Giôùi cuõng vaäy, tuøy thôøi thoï maø coù teân khaùc nhau nhöng tröôùc sau vaãn laø giôùi; cuõng nhö söõa, laïc, toâ vaø ñeà hoà tuøy thôøi neân coù teân goïi khaùc nhau nhöng tröôùc sau vaãn laø moät loaïi söõa. Giôùi cuõng vaäy, tuy ba thôøi coù teân goïi khaùc nhau nhöng tröôùc sau vaãn laø giôùi. Hoûi: Khi thoï giôùi Öu-baø-taéc, neáu khoâng theå thoï ñuû naêm giôùi, chæ thoï moät giôùi cho ñeán boán giôùi thì coù ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp: Khoâng ñaéc giôùi. Laïi hoûi: Neáu khoâng ñaéc giôùi, sao trong kinh noùi coù thieåu phaàn Öu-baø-taéc, ña phaàn Öu-baø-taéc, maõn phaàn Öu-baø-taéc, nghóa naøy nhö theá naøo? Ñaùp: Sôû dó trong kinh noùi nhö theá laø muoán neâu roõ coâng ñöùc trì giôùi nhieàu ít, chöù khoâng noùi coù phaùp thoï giôùi nhö vaäy. Hoûi: Neáu thoï naêm giôùi haïn ñònh moät ngaøy, hai ngaøy cho ñeán möôøi ngaøy thì coù ñöôïc thoï nhö vaäy khoâng? Ñaùp: Khoâng ñöôïc, Phaät cheá giôùi ñeàu coù haïn ñònh, neáu thoï naêm giôùi thì haïn ñònh laø troïn ñôøi; neáu thoï taùm trai giôùi thì haïn ñònh laø moät ngaøy moät ñeâm, khoâng theå laøm khaùc Phaät cheá. Luaän veà giôùi phaåm coù thöôïng trung haï, naêm giôùi laø giôùi phaåm haï, möôøi giôùi laø giôùi phaåm trung, giôùi cuï tuùc laø giôùi phaåm thöôïng. Trong naêm giôùi thoï ñaéc giôùi cuõng coù ba baäc, neáu thoï giôùi vôùi taâm baäc haï thì ñaéc giôùi baäc haï, neáu thoï giôùi

vôùi taâm baäc trung thì ñaéc giôùi baäc trung, neáu thoï giôùi vôùi taâm baäc thöôïng thì ñaéc giôùi baäc thöôïng. Trong möôøi giôùi vaø giôùi cuï tuùc cuõng coù coù ba baäc thoï ñaéc giôùi gioáng nhö theá. Neáu thoï naêm giôùi vôùi taâm baäc haï, ñaéc naêm giôùi baäc haï; sau ñoù thoï leân möôøi vôùi taâm baäc trung hay thöôïng, ñaéc möôøi giôùi baäc trung hay thöôïng thì naêm giôùi baäc haï ñaõ ñaéc tröôùc kia vaãn laø baäc haï, khoâng coù taêng thaéng, naêm giôùi ñaéc sau môùi laø baäc trung hay thöôïng. Cuõng vaäy neáu thoï leân giôùi cuï tuùc vôùi taâm baäc thöôïng, do taâm taêng thöôïng neân ñaéc giôùi cuõng

taêng thöôïng. Ngöôïc laïi neáu thoï ñaéc naêm giôùi vôùi taâm baäc thöôïng thì ñaây laø giôùi phaåm thöôïng, khi thoï leân möôøi giôùi ñaéc giôùi vôùi taâm baäc trung thì ñaây laø giôùi phaåm trung, cho ñeán khi thoï leân giôùi cuï tuùc ñaéc giôùi vôùi taâm baäc haï thì ñaây laø giôùi phaåm haï. Theo ñaây maø suy ra thì giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa khoâng coù ñaéc truøng leân nhau, tuøy taâm thöôïng trung haï maø ñaéc giôùi coù thöôïng trung haï sai khaùc nhau. Neáu tröôùc ñaõ caàu Hoøa thöôïng, khi ñaêng ñaøn thoï möôøi giôùi neáu Hoøa thöôïng khoâng coù maët vaãn ñaéc möôøi giôùi; neáu khi thoï möôøi giôùi nghe bieát Hoøa thöôïng tòch thì khoâng ñaéc giôùi, neáu khoâng nghe bieát thì vaãn ñaéc giôùi. Khi Taêng baïch töù yeát ma truyeàn thoï giôùi cuï tuùc, neáu Hoøa thöôïng vaéng maët thì Taêng soá khoâng ñuû, neáu theâm ngöôøi cho ñuû soá thì duø khoâng coù Hoøa thöôïng vaãn thoï ñaéc giôùi. Hoûi: Öu-baø-taéc thoï naêm giôùi coù ñöôïc mua baùn khoâng? Ñaùp: Ñöôïc, nhöng khoâng neân laøm naêm ngheà: Moät laø mua baùn suùc vaät, neáu töï coù suùc vaät cuõng cho baùn nhöng khoâng ñöôïc baùn cho ngöôøi moå gieát; hai laø mua baùn cung teân khi giôùi, neáu töï coù cuõng cho baùn; ba laø baùn röôïu, neáu töï coù cuõng cho baùn; boán laø eùp daàu, vì theo phaùp nöôùc Thieân truùc thì eùp daàu seõ gieát haïi nhieàu truøng, nhöng theo nöôùc Keá taân thì trong meø khoâng coù truøng, neáu khoâng coù truøng thì eùp laáy daàu khoâng toäi; naêm laø ngheà nhuoäm naêm maøu saéc chaùnh vì gieát haïi nhieàu truøng, nhö ôû ngoaïi quoác coù nöôùc Laïc Sa-laøm ngheà nhuoäm gieát raát nhieàu truøng, nöôùc Taàn nhuoäm maøu xanh cuõng gieát raát nhieàu truøng. Ñoù laø naêm ngheà khoâng neân laøm. Hoûi: Phaùp thoï taùm trai giôùi, quaù ngoï khoâng aên ñaùng leõ thaønh chín, vì sao noùi laø taùm ? Ñaùp: Phaùp thoï taùm trai giôùi laáy quaù ngoï khoâng aên laøm theå, taùm giôùi kia trôï giuùp cho thaønh töïu theå trai giôùi neân goïi laø taùm trai giôùi maø khoâng noùi laø chín phaùp. Neáu ngöôøi thoï taùm trai giôùi, ôû trong baûy chuùng hay baát cöù hoäi chuùng naøo, tuy khoâng thoï giôùi troïn ñôøi, chæ thoï giôùi moät ngaøy moät ñeâm vaãn ñöôïc goïi laø Öu-baø-taéc. Coù thuyeát cho raèng neáu goïi laø Öu-baø-taéc maø khoâng thoï giôùi troïn ñôøi, hoaëc khoâng phaûi Öu-baø-taéc maø thoï giôùi moät ngaøy moät ñeâm thì chæ goïi laø ngöôøi trung gian. Hoûi: Ngoaøi baûy chuùng coù giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa khoâng? Ñaùp: Ñoù laø taùm trai giôùi, theo ñaây maø suy thì ngöôøi thoï taùm trai giôùi khoâng thuoäc trong baûy chuùng. Phaùp thoï taùm trai giôùi neân noùi roõ laø moät ngaøy moät ñeâm khoâng saùt sanh, chôù ñeå cho ngöôøi thoï laàm laãn vôùi giôùi töôùng troïn ñôøi. Hoûi: Phaùp thoï taùm trai giôùi coù theå thoï moät luùc hai ngaøy, ba ngaøy

cho ñeán möôøi ngaøy hay khoâng? Ñaùp: Phaät ñaõ cheá ñònh moät ngaøy moät ñeâm thì khoâng ñöôïc vöôït quaù thôøi haïn. Neáu coù söùc thì thoï moät ngaøy moät ñeâm xong roài xin thoï laïi nöõa, cöù nhö vaäy tuøy söùc maø thoï nhieàu ít khoâng keå soá ngaøy. Hoûi: Phaùp thoï trai giôùi phaûi thoï töø ngöôøi khaùc, neân thoï töø ngöôøi naøo? Ñaùp: Töø beân naêm chuùng. Neáu thoï taùm trai giôùi roài maø caàm roi ñaùnh chuùng sanh thì trai giôùi khoâng thanh tònh, duø trong moät ngaøy moät ñeâm aáy khoâng caàm roi ñaùnh chuùng sanh, ñôïi ñeán saùng hoâm sau lieàn caàm roi ñaùnh chuùng sanh thì trai giôùi cuõng khoâng thanh tònh. Toùm laïi, neáu thaân khaåu laøm ñieàu khoâng phaûi oai nghi thì duø khoâng phaù trai giôùi, trai giôùi vaãn khoâng thanh tònh. Neáu thaân khaåu thanh tònh maø trong taâm khôûi tham giaùc, duïc giaùc, saân nhueá giaùc, naõo haïi giaùc thì trai giôùi vaãn khoâng thanh tònh. Tuy thaân khaåu yù thanh tònh nhöng neáu khoâng tu saùu nieäm cuõng goïi laø trai giôùi khoâng thanh tònh; ngöôïc laïi neáu thoï taùm trai giôùi xong, tinh taán tu saùu nieäm thì goïi laø trai giôùi thanh tònh. Trong kinh noùi neáu laøm vua coõi Dieâm phuø ñeà, taát caû nhaân daân, vaøng baïc chaâu baùu … ñeàu ñöôïc nhö yù, tuy coù coâng ñöùc nhö vaäy vaãn khoâng baèng moät phaàn möôøi saùu coâng ñöùc thoï taùm trai giôùi, vì taùm trai giôùi laø thanh tònh baäc nhaát. Neáu ngöôøi muoán thoï taùm trai giôùi maø lung tình vôùi nöõ saéc, aên chôi buoâng lung cho ñaõ roài môùi thoï trai giôùi, duø tröôùc giôø ngoï hay sau giôø ngoï ñeàu khoâng ñaéc trai giôùi. Neáu ban ñaàu voâ taâm thoï trai giôùi, laøm nhöõng vieäc buoâng lung, sau ñoù gaëp thieän tri thöùc khai giaûi thoï laïi trai giôùi thì duø tröôùc giôø ngoï hay sau giôø ngoï ñeàu ñaéc trai giôùi. Neáu muoán thoï trai giôùi, gaëp phaûi vieäc khoù laøm chöôùng ngaïi khoâng thoï ñöôïc, sau ñoù giaûi quyeát xong vieäc khoù roài môùi thoï trai giôùi thì duø tröôùc giôø ngoï hay sau giôø ngoï ñeàu ñaéc giôùi. Hoûi: Neáu khi thoï trai giôùi haïn ñònh thoï ban ngaøy, khoâng thoï ban ñeâm hoaëc haïn ñònh thoï ban ñeâm, khoâng thoï ban ngaøy thì coù ñaéc trai giôùi khoâng? Ñaùp: Khoâng ñaéc giôùi, vì sao, vì Phaät ñaõ cheá ñònh thoï taùm trai giôùi laø moät ngaøy moät ñeâm thì khoâng theå laøm traùi ñöôïc. Hoûi: Neáu khoâng ñaéc thì sao trong phaùp Bì caùch noùi raèng: “ÖÙc nhó ôû nôi ñoàng troáng vaéng veû gaëp caùc ngaï quyû chòu voâ soá toäi, coù ngaï quyû ban ngaøy ñöôïc höôûng phöôùc nhöng ban ñeâm chòu toäi, coù ngaï quyû ban ñeâm höôûng phöôùc nhöng ban ngaøy chòu toäi. Sôû ñó nhö vaäy laø vì ngaï quyû naøy ñôøi tröôùc hoaëc chæ thoï trai giôùi vaøo ban ngaøy hoaëc chæ thoï trai giôùi vaøo ban ñeâm”, nghóa naøy nhö theá naøo?

Ñaùp: Neáu laø nhaân duyeân boån sanh thì khoâng phaûi Tu-ña-la, cuõng khoâng phaûi Tyø-ni, khoâng neân y theo cho laø nghóa nhaát ñònh. Coù thuyeát noùi toân giaû Ca-chieân-dieân muoán hoùa ñoä ÖÙc nhó neân bieán hoùa ra vieäc naøy ñeå caûm hoùa taâm ÖÙc-nhó, khoâng phaûi laø vieäc thaät. Neáu ñaõ thoï taùm trai giôùi maø muoán xaû thì khoâng caàn ôû beân naêm chuùng xaû, quaù ngoï muoán aên cöù ñeán noùi vôùi moät ngöôøi thì trai giôùi lieàn xaû. Luaän veà ñaéc giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, ñöùng treân naêm ñöôøng thì chæ ôû trong nhôn ñaïo môùi ñaéc giôùi, boán ñöôøng kia khoâng ñaéc. Coõi trôøi do taâm ñaém tröôùc phöôùc laïc saâu neân khoâng theå ñaéc giôùi, nhö tröôøng hôïp toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vì ñeä

töû bònh neân leân coõi trôøi Ñao lôïi ñeå hoûi Kyø-baø, luùc ñoù chö thieân ñang ñi vaøo vöôøn Hoan hyû, toân giaû ñöùng beân ñöôøng nhöng chö thieân khoâng ai quay laïi nhìn toân giaû. Kyø-baø ñi sau nhìn thaát toân giaû lieàn ñöa moät tay vaåy chaøo roài cöôõi xa ñi thaúng, Muïc-lieân suy nghó: "Vò naøy ôû coõi ngöôøi voán laø ñeä töû cuûa ta, hoâm nay thoï höôûng thieân laïc, do taâm nhieãm ñaém neân maát boån taâm", nghó roài lieàn duøng thaàn thoâng baét xe döøng laïi. Kyø-baø xuoáng xe ñaûnh leã, Muïc lieân lieàn quôû traùch laø khoâng neân nhö vaäy. Kyø-baø noùi: "Vì ôû coõi ngöôøi toâi laø ñeä töû cuûa toân giaû neân môùi vaåy tay chaøo, toân giaû thaáy chö thieân coù ai quay laïi nhìn toân giaû khoâng, vì sanh leân coõi trôøi nhieãm ñaém thieân laïc, taâm khoâng töï taïi neân môùi nhö vaäy", Muïc-lieân hoûi: "Ñeä töû cuûa toâi bònh, neân chöõa trò nhö theá naøo?", Kyø-baø noùi: "Chæ caàn nhòn aên, bònh lieàn laønh". Coù laàn toân giaû Muïc-lieân khuyeân Thích ñeà hoaøn nhôn: "Phaät ra ñôøi khoù gaëp, sao khoâng thöôøng thaân caän ñeå nghe chaùnh phaùp", Thích ñeà hoaøn nhôn hieåu yù toân giaû neân cho vôøi moät thieân töû ñeán, vôøi ñeán ba laàn maø thieân töû naøy vaãn chöa ñeán. Thieân töû naøy coù moät ngöôøi vôï vôùi moät loaïi kyõ nhaïc, do ñaém nhieãm saâu neân tuy bieát lònh vua trôøi laø troïng, nhöng khoâng töï cheá ngöï ñöôïc, cuoái cuøng baát ñaéc dó môùi ñeán, Ñeá thích hoûi vì sao, lieàn thaät tình baïch roõ nguyeân do, Ñeá thích baïch vôùi Muïc-lieân: "Thieân töû naøy chæ coù moät ngöôøi vôï vaø moät loaïi kyõ nhaïc maø coøn ñaém nhieãm, khoâng töï cheá ngöï ñöôïc; huoáng chi laø thieân vöông coù voâ soá thieân nöõ, thöùc aên Tu-ñaø coù traêm vò töï nhieân vôùi traêm ngaøn loaïi kyõ nhaïc. Do ñoù tuy bieát Phaät ra ñôøi khoù gaëp, chaùnh phaùp khoù ñöôïc nghe, nhöng bò duïc laïc troùi buoäc, nhieãm ñaém khoâng ñöôïc töï taïi". Luaän veà phaùp thoï giôùi, phaûi phaùt taâm doõng maõnh, töï theä nguyeän quyeát ñoaùn môùi ñaéc giôùi. Chö thieân do taâm tham ñaém duïc laïc nhieàu, luïc thieän taâm yeáu neân khoâng theå ñaéc giôùi; Ngaï quyû do bò ñoùi khaùt böùc baùch, thaân taâm bò thieâu ñoát neân khoâng theå ñaéc giôùi; Ñòa nguïc do chòu voâ löôïng khoå naõo, taâm yù ñau ñôùn neân khoâng theå ñaéc giôùi; Suùc sanh do nghieäp

chöôùng, khoâng hieåu bieát gì neân khoâng theå thoï ñaéc giôùi. Tuy nhieàu nôi trong kinh noùi Roàng cuõng thoï taùm trai giôùi vôùi taâm thieän, tuy ñöôïc coâng ñöùc thoï giôùi vôùi taâm thieän nhöng vaãn khoâng ñaéc giôùi vì nghieäp chöôùng. Ñöùng treân boán chaâu thieân haï thì chæ coù ba chaâu: Coõi Dieâm phuø ñeà, coõi Caâu-da-ni, coõi Phaát Baø-ñeà vaø nhöõng ngöôøi ôû treân haûi ñaûo giöõa ba chaâu treân laø ñöôïc ñaéc giôùi. Cho neân Phaät baûo toân giaû Taân-ñaàu-loâ ñeán coõi Caâu-da-ni laøm Phaät söï, cuõng coù boán boä chuùng; ôû phöông Ñoâng cuõng coù Tyø-kheo laøm Phaät söï vaø cuõng coù boán boä chuùng. Rieâng coõi Uaát ñôn vieät khoâng coù Phaät phaùp neân khoâng coù ñaéc giôùi, do phöôùc baùo laøm chöôùng ngaïi vaø do ngu si khoâng laõnh thoï Thaùnh phaùp. Trong loaøi ngöôøi coù boán haïng ngöôøi: Nam, nöõ, huyønh moân vaø ngöôøi hai caên; trong ñaây chæ coù nam vaø nöõ laø ñaéc giôùi, hai haïng ngöôøi kia khoâng theå ñaéc giôùi. Trong hai haïng nam vaø nöõ, neáu gieát cha, gieát meï... ñoaïn maát caên laønh, cuõng khoâng ñaéc giôùi. Noùi chung, neáu thoï trì Phaät phaùp thì khoâng caàn phaûi noùi, duø laø trôøi

roàng, quyû thaàn, huyønh moân, hai caên ñeàu ñöôïc thoï phaùp Tam quy. Hoûi: Chö Phaät trong ba ñôøi coù ñaéc giôùi ñoàng nhau khoâng? Ñaùp: Khoâng ñoàng nhau, luaän veà ñaéc giôùi thì ôû treân chuùng sanh hay loaøi phi chuùng sanh ñeàu ñaéc giôùi, nhöng moät vò Phaät ra ñôøi ñoä voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh vaøo Voâ dö nieát baøn; vò Phaät sau ra ñôøi thì caùc chuùng sanh naøy laïi khoâng ñaéc giôùi. Nhö Phaät Ca-dieáp ra ñôøi ñoä voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh vaøo Voâ dö nieát baøn, trong thôøi Phaät Ca- dieáp caùc chuùng sanh naøy ñeàu ñaéc giôùi; nhöng khi Phaät Thích-ca ra ñôøi thì caùc chuùng sanh naøy laïi khoâng ñaéc giôùi, chöùng toû Phaät tröôùc vaø Phaät sau ñaéc giôùi khoâng ñoàng nhau. Chö Phaät trong ba ñôøi coù ba vieäc ñoàng nhau: Moät laø tu haønh ñoàng nhau, hai laø phaùp thaân ñoàng nhau, ba laø hoùa ñoä chuùng sanh ñoàng nhau. Chö Phaät ñeàu tu haïnh Boá taùt traûi qua ba A- taêng-kyø kieáp, ñeàu ñuû naêm phaàn phaùp thaân, möôøi löïc, boán Voâ sôû uùy, möôøi taùm phaùp baát coïng vaø ñeàu hoùa ñoä voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh vaøo Voâ dö nieát baøn. Hoûi: Trong kinh noùi moãi vò Phaät ra ñôøi hoùa ñoä chín möôi Na-do- tha chuùng sanh nhaäp nieát baøn, vì sao laïi noùi laø voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh? Ñaùp: Trong kinh noùi moãi vò Phaät ra ñôøi hoùa ñoä chín möôi Na-do- tha chuùng sanh nghóa laø noùi ngöôøi ñöôïc ñoä töø vò Phaät ñoù coù chín möôi Na-do-tha chuùng sanh; coøn noùi voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh laø bao goàm chuùng sanh ñöôïc ñoä töø Phaät hoaëc töø ñeä töû Phaät hoaëc töø trong chaùnh phaùp cuûa Phaät. Noùi toùm laïi, coù voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sanh vaøo Voâ dö nieát baøn, chö Phaät trong ba ñôøi coù ba vieäc ñoàng nhau, chæ coù ñaéc giôùi

SOÁ 1435 - LUAÄT THAÄP TUÏNG, Quyeån 35

laø khoâng ñoàng nhau. Hoûi: Chuùng sanh hay loaøi phi chuùng sanh ñaéc AÙc luaät nghi giôùi, hay laø caû hai ñeàu coù theå hoaëc khoâng theå ñaéc giôùi naøy? Ñaùp: Chæ coù chuùng sanh môùi ñaéc giôùi naøy, loaøi phi chuùng sanh thì khoâng. Laïi coù thuyeát noùi chæ coù chuùng sanh coù theå gieát haïi môùi ñaéc giôùi naøy, chuùng sanh khoâng theå gieát haïi thì khoâng ñaéc. Laïi coù thuyeát noùi chuùng sanh coù theå gieát haïi vaø chuùng sanh khoâng theå gieát haïi ñeàu ñaéc giôùi naøy, nhö keû ñoà teå gieát deâ, coù taâm saùt haïi, gieát deâ khoâng coù giôùi haïn; duø ôû trong coõi trôøi ngöôøi, nay khoâng gieát haïi nöõa vaãn phaûi laàn löôït thoï sanh trong loaøi deâ. Cho neân taát caû chuùng sanh ñeàu ñaéc giôùi naøy, möôøi hai aùc luaät nghi cuõng vaäy. möôøi hai aùc luaät nghi goàm coù: Moät laø moå gieát traâu deâ, hai laø laøm nem laøm goûi, ba laø nuoâi heo, boán laø nuoâi gaø, naêm laø baét caù, saùu laø thôï saên, baûy laø baét chim, taùm laø baét traên, chín laø chuù thuaät baét roàng, möôøi laø cai nguïc, möôøi moät laø keû giaëc, möôøi hai laø vöông gia thöôøng sai ngöôøi baét giaëc; nuoâi taèm cuõng laø AÙc luaät nghi. Coù ba thôøi xaû AÙc luaät nghi giôùi: Moät laø luùc cheát, hai laø khi ñöôïc AÙi taän, ba laø khi thoï Luaät nghi giôùi, nhö khi thoï phaùp Tam quy vöøa noùi moät laàn lieàn xaû AÙc luaät nghi giôùi, noùi laàn thöù hai , thöù ba lieàn ñaéc thieän giôùi. Hoûi: Khi ngöôøi coù thieän giôùi laøm ngöôøi aùc giôùi thì luùc naøo xaû thieän giôùi vaø ñöôïc aùc giôùi? Ñaùp: Vöøa noùi toâi laø ñoà teå, lieàn xaû thieän giôùi, noùi laàn thöù hai, thöù ba

lieàn ñaéc aùc giôùi. Coù thuyeát cho laø baát cöù luùc naøo xaû thieän giôùi lieàn ñaéc aùc giôùi; neáu ngöôøi coù thieän giôùi chöa öï theä laøm keû ñoà teå, chæ vì tham taøi lôïi neân cuøng keû ñoà teå laøm vieäc naøy thì luùc ñoù goïi laø phaïm giôùi thieän chöù chöa xaû giôùi thieän, chöa ñaéc aùc giôùi. Neáu töï theä laøm keû ñoà teå lieàn ñaéc aùc giôùi, ñaéc aùc giôùi chæ caàn töï theä hoaëc noùi ra lôøi, khoâng phaûi töø ngöôøi khaùc maø ñaéc. Neáu haïn ñònh laøm ngöôøi aùc giôùi trong moät ngaøy, hai ngaøy cho ñeán möôøi ngaøy, moät naêm... tuøy yù , vì laøm phaùp aùc laø thuaän theo doøng sanh töû, khoâng coù nghóa thaêng tieán, neân tuøy taâm muoán laøm lieàn ñaéc aùc giôùi, khoâng gioáng nhö thieän luaät nghi giôùi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.